

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları / 720
Cep Kitapları / 82
Sorunlarımız Sorumluluklarımız Serisi - 6

Yayın Yönetmeni: Dr. Yüksel Salman
Editör: Dr. Ömer Menekşe
Koordinasyon: Dr. Hafsa Fidan
Tashih: Ömer Çetinkaya

Grafik & Tasarım
RIHTIM Ajans Tel: (0312) 418 16 23

Baskı
Saray Matb. Kağ. Kırt. Tic. ve San. A.Ş. / (0) 312 527 28 90

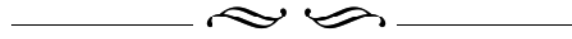
3. Baskı, Haziran 2011

2011-06-Y-0003-720
ISBN 978 -975-19-4291-3
Sertifika No: 12930

İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 147/A
Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 295 72 93 - 94
Faks: (0312) 284 72 88
e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Dağıtım ve Satış
Döner Sermaye işletme Müdürlüğü
Tel: (0312) 295 71 53 - 71 56
Faks: (0312) 285 18 54
e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

GENÇLİK SORUNLARI
ve İNTİHAR

Dr. Şenol KORKUT

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Bu eser, Din İşleri Yüksek Kurulu'nun 13/03/2008 tarih ve 27 sayılı kararıyla basılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

İnsan, toplum içinde yaşayan bir varlıktır. Toplu hâlde yaşayan insanlar arasında huzur ve mutluluğun sağlanabilmesi için bireylerin, hak ve yükümlülüklerini bilmeleri ve sorumluluk bilinci içerisinde bunun gereğini yerine getirmeleri gerekir. Sorumluluk bilinci önce kişinin kendisine karşı sorumluluğu ile başlamaktadır. Kendisine karşı sorumluluğunu bilen insan, ailesi ve topluma karşı olan sorumluluğunu da yerine getirebilir.

"İnsanoğlu kendisinin başıboş bırakılacağını mı sanır?" (Kıyâme, 75/36) âyeti, insanın sorumluluk sahibi bir varlık olduğunu belirtmekte, *"Nihayet o gün (dünyada yararlandığınız) nimetlerden elbette ve elbette hesaba çekileceksiniz."* (Tekâsür, 102/8) âyeti de kendisine başta akıl olmak üzere verilen sayısız nimetlere karşılık insanın da, gücü nispetinde yerine getirmek zorunda olduğu belli yükümlülükleri olduğunu ifade etmektedir.

Toplumları derinden sarsan sayısız sorunun yaşandığı günümüz dünyasında, insanlık onuruna yakışır aydınlık geleceğin inşası için hepimize sorumluluklar düşmektedir. Zira içinde yaşadığımız dünyada insanlık olarak birçok sorunla karşı karşıyayız.

Dünya genelinde insanlığın geleceğini tehdit eden açlık, fakirlik, işsizlik, çevre kirliliği, doğal afetler, sosyal adaletsizlik, fırsat eşitsizliği, ahlâkî çöküntü, manevî kirlenme, madde bağımlılığı, inançsızlık, zulüm, yolsuzluk, yetersiz sağlık koşulları, eğitim ve hukuk alanında karşılaşılan sorunlar, tarihî ve kültürel değerlerin yok edilmesi ve benzeri

problemlerin yanı sıra insanlar arasındaki diyalog, hoşgörü ve tolerans eksikliği, farklılıklara karşı tahammülsüzlük ve farklılıklarla barış içinde bir arada yaşama konusunda yaşanan şiddet ve terör gibi sorunlarla iç içeyiz.

Bu sorunlar yalnızca bir yöreyi, bölgeyi ya da halkı değil küresel anlamda bütün insanları şu ya da bu şekilde etkilemekte ve ilgilendirmekte, bu sorunların üstesinden gelebilecek toplumlar arası/uluslararası kalıcı çözüm yolları aranmaktadır.

Aslında bütün bu toplumsal sorunların başında sahip olduğumuz değerleri fark edememek ve bu değerleri hayata geçirememek yatmaktadır. Bu itibarla değerlerimizi fark etmek ve o değerleri bir davranış bilincine ve yaşayan bir değer hâline getirebilmek son derece önemlidir. Hiç şüphesiz sahip olduğumuz en önemli değer de inanç ve öğretileriyle 14 asırdır insanlığı aydınlatan bir ışık kaynağı olan yüce dinimiz İslâm'dır.

Bugün, insan potansiyelini geliştirme adına ortaya çıkan psikoterapi yöntemlerinden, ekolojik sorunlara ve uyuşturucu ile mücadeleye varıncaya kadar belki de tüm dünya toplumları, dinin müdahalesine, katkısına, daha açıkçası "kutsal"a ihtiyaç duymaktadır. Ve İslâm çağdaşlık adına bu katkıyı sağlayabilecek, çağdaş dünya için yeni dinî formlar üretebilecek dinamik bir dindir.

Bu itibarla yüce dinimizin emir ve tavsiye ettiği paylaşma ve yardımlaşma gibi prensiplere kulak verip, birbirimize karşı yerine getirmemiz gereken birtakım görev ve sorumlulukların bilincinde olarak, omuz omuza vermeli, hayatı acı ve tatlısıyla paylaşmalı, daha yaşanabilir kılmalı, sosyal yar-

dımlaşma ve paylaşmayı temel alan bir hayat tarzını sürdürmeli, mutlu ve huzurlu yarınlara hep birlikte kavuşmalıyız.

Diyanet İşleri Başkanlığımız, üstlendiği yasal görevin sınırları içinde kalarak günümüz insanının dinî talep ve ihtiyaçlarını karşılamayı, toplumsal huzur ve bütünleşmeyi sağlamayı bir sorumluluk olarak kabul etmektedir. Toplumun manevî hayatını olumsuz yönde etkileyen aile içi sorunlar, toplumun neredeyse her bir katmanında farklı şekillerde tezahür eden şiddet, töre cinayetleri, insan hakları ihlâlleri, çevreye karşı ilgisizlik, kötü ve zararlı alışkanlıklar gibi ortak duyarlılık ve çözüm gerektiren sosyal konularda dinî bilgi açısından topluma rehberlik etmeyi, bu alanda varsa yanlış dinî anlayışları gidermeyi, bu sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yürüten ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde hareket etmeyi bir görev bilmektedir. Birlikte ve barış içinde yaşadığımız, birbirimize insan olarak saygı ve sevgi duyduğumuz bir dünyayı inşada yüce dinimizin kalıcı öğretisini yapı taşı kılmayı hedeflemektedir.

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan "Sorunlarımız ve Sorumluluklarımız" adlı bu seri, çağdaş sorunların yakıcılığını, bugünün dünyasını göz önüne alarak, dinin asıllarından özgür düşünceyle ürettiğimiz, inanç ve ahlâkla bütünleşen sahih bilgiyle aşabileceğimizi, sağlıklı bir din algısının ve gündelik hayata yön veren bir maneviyatın topluma ne derece huzur ve sükûnet sağlayabileceğini göstermektedir.

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Giriş

I. Gençlik ve Gençlik Sorunları

Gençlik; insanın bu dünyadaki yaşantısının en nazik dönemlerinden biridir. Öncelikle insanın dünyayı algılama noktasında bir mesafeye geldiğinin işaretidir. Aklın olgunlaşması ve düşünme şeklinin gelişmesi ile kâinatın işleyişi yavaş yavaş kavranmıştır. İnsanın dünya, âlem, toplum, hayvanlar, bitkiler ve diğer yaratıkları tanıma serüveni olgunlaşmıştır.

Gençlik döneminde kişi Allah tarafından kendisine emanet edilen beden ve ruhunun niteliklerinin farkına varmakta, buluğ çağına ermekle de mükellef olmaktadır. Dolayısıyla kişinin mükellefiyeti hem maddî hem de manevî konularda bireyselliğini kazanması konusunda kişiye bir özgürlük alanı açmaktadır. Bu safha-

dan sonra genç insan dinimizin emir ve yasakları karşısında sorumlu olacak, ibadetlerini yapacak, iyi ile kötü arasındaki kararlarını kendisi verebilecektir.

İnsanın yaşadığı hayat dilimlerinin hepsinin kendine has olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. İyiliklerin gerçekten güzel ve ödüle layık olması, kötülükleri yapabilme imkânı

varken yapılmasından dolayıdır. İnsan bu dünyada Allah tarafından çeşitli tercihlerle baş başa bırakılmaktadır. Çeşitli alternatifler varken iyi olanı tercih etmek daha anlamlıdır. Kötülük imkânı varken yapılan iyilik ancak gerçek anlamında iyilik olmaktadır. Bu nedenle dinimizin asıl kaynakları olan Kur'an ve Sünnet gençliği ayrı bir şekilde övgüye mazhar kılmış, gençken yapılan ibadetlerin, iyiliklerin, duaların ve sahip olunan güzel ahlâkın hayatın diğer zamanlarında yapılacak benzerlerinden daha üstün olduğunu salık vermiştir.

Gençliğin andığımız özelliklerinden dolayı, bazı hastalık, müptelalık, alışkanlık ve olumsuz durumların ona bulaşması kolay olmaktadır. Gençlik her açıdan alkol, uyuşturucu, kumar, çirkin işler gibi dinimizce haram kılınan alışkanlıkları yanında hissetmektedir. Üstelik kişi gençlik yıllarında bu tür alışkanlıklara yakalandığında söz konusu alışkanlıkları ömür boyu sürdürmesi de mümkün olmaktadır.

Toplumun geleneksel yapısı, aile teşkilatı ve kurulu düzenleri ile gençliğin enerjisi bazen çelişki oluşturabilmektedir. Bunun bir sonucu olarak kuşak çatışmaları, toplum dışı kalma ve kurulu düzene isyankârlık gibi gençliğe özgü durumların ortaya çıktığı sık sık tecrübe edilmektedir.

Böyle bir ortamda dünyadaki doğal işleyiş ve dinî düzenlere eleştirel bir şekilde bakan bazı kötümser ve karamsar akım, doktrin, düşünce ve satanistik hareketler gençliğin zihin dünyasını bir hedef olarak seçmektedir. Bu akımlar genellikle gençler için dünyayı yaşanacak yerler olmaktan çıkartmakta ve onları anlamsız bir gerilim, hengâme ve bunalım dönemine sürüklemektedir. Bu bunalım hayatının bir ucu, dönem dönem intihar vakaları olarak önümüze gelmektedir. Söz konusu intihar vakalarını göz önüne alacak olursak gençlerin hayatın en kritik aşamasından geçtiklerini, hayat içerisinde çok enerjik görünmelerine rağmen aslında bazılarının hayata pamuk ipliği ile bağlandıklarını idrak etmek mümkün olacaktır.

Bazı uzmanlar ergenlik ve gençlik dönemini farklı seviyeler olarak ele almakta ve sorunları da buna göre inceleme konusu yapmaktadırlar. Çocukluktan gençliğe geçiş sürecinde bu tür ayrımlar yapılmakla beraber dinimizin buluğ çağına girişi çocukluk ve gençlik arasında bir eşik olarak belirlediği görülmektedir.

Gençliğin ilk aşamaları olarak kabul edebileceğimiz ergenlik döneminde kişide zihinsel ve fiziksel olarak bazı nitelikler gözlemlenmekte, kişi çocukluk döneminde olmayan bu işaretleri kendisine yabancı bir unsur olarak görmekte-

dir. Ergenlik aşamasında kişi öncelikle çocukluğunda sahip olduğu anne ve baba imajını sorgulamaya başlamakta, bu sorgulamadan dolayı hayatta kendisine yeni imkân ve sorumluluk alanları açmaya çalışmaktadır. Aynı şekilde bu dönemde kişi toplumdaki değerlere uygun olarak davranmayı öğrenmeye meyilli olmaktadır. Ergenlik çağında kişi yetişkin olma yolunda bedensel özellikler kazanmaya başlamakta, bu durum ise onda zihinsel bir gerilime yol açmaktadır. Ayrıca bu dönemde kişi gelecekteki

öğrenim ve mesleğini tercih etme aşamasındadır. Anılan hususlar sebebiyle genç insan ister istemez gerilimleri, sorunları bununla beraber güzellikleri olan bir döneme girmiş olmaktadır.

Genç insan, insana has bazı duyguları en sakin ve en aşırı bir şekilde yaşamaya yatkındır. Bazen çok sevinçli iken bazen çok üzüntülü ve karamsar olabilmektedir. Aynı durumu onun etrafındaki insanlarla, toplumla, okulla ve aile ile yaşadığını söyleyebilmek mümkündür. Bazen aile onun için çok sevimli ve huzurlu bir yer olabilmekte iken bazen de çok itici ve aidiyet hissi vermeyen bir kurum haline gelebilir. Yaşanılan bu hallerin bir sonucu olarak gencin dış dünyası ile iç dünyası arasında denge kurması güçleşmektedir.

Bütün bu serüvenler aslında onun bir kimlik arayışı içerisinde olduğunu göstermektedir. Genç insan etrafındaki toplumsal yapıları ve kurumları sorgulama içerisine girmektedir. Aileyi sorgulamasından kuşak çatışması, toplumu sorgulamasından anti sosyal bir durum ve varolan din, siyasal düşünce, geçerli fikirleri sorgulamasından da bunların aksi istikametteki yapılara kendini kaptırması cereyan etmektedir. Genç insanın böyle bir duruma düşmemesi için kendi dönemine özgü nitelikleri iyi bir şekilde bilmesi gerekmektedir. Fakat gencin bir arayış,

sorgulama ve itiraz döneminde olması makul olan her şeye karşıt olacağı anlamına gelmemektedir. Genç insanın bu tür faaliyetlere girmesi aslında faaliyete girdiği alandan kendine uygun metot, düşünce ve makul öneriler istemesine bağlanmaktadır. Bunlar temin edildiği ölçüde, gençler de hayatlarını makul olan çizgide sürdürebileceklerdir.

Genç insan yaşadığı serüven boyunca aslında kendini kanıtlamak istemektedir. Bağımsız olma isteği bazen onun kontrolden çıkmasına sebep olabilmektedir. Bu durum anne ve babada tedirginliğe, bazen ilişkilerin bir gerilim halinde seyretmesine yol açmaktadır. Kuşak çatışması dediğimiz şeyde burada ortaya çıkmaktadır. Kuşak çatışmasının genel bir manzara arz etmesi durumunda toplumun gelecek nesiller adına kaygı ve endişeleri yeşerecektir. Gençlerin böyle bir manzaranın kucağına düşmesine izin verilmemeli, fakat onların sorunlarına uygun metot ve amaçlar geliştirilmelidir. Eğer bireysel olarak gençte bu tür eğilimler had safhaya ulaştı ise bu durumda uzmanlardan yardım istenmelidir. Kuşak çatışmasının dönem dönem intiharlara hatta aile bireylerine yönelik şiddet olaylarına sebep olduğu bütün toplumlarda görülmektedir.

II. Genel Olarak İntihar

İntihar; genel olarak aklı başında bir bireyin bilinçli şekilde herhangi bir fiille kendi yaşamına isteyerek son vermesi demektir. Bir ölümün intihar sayılabilmesi için kişinin akli dengesinin yerinde olması gerekmektedir. Dolayısıyla kişiden ve çevresinden kaynaklanan kaza sonucu meydana gelen ölümler intihar olarak sayılmamaktadır.

İnsanların belirli bir zaman diliminde intihar olayını düşünmesine *intihar düşüncesi,* insanın bir şeyi elde etmek için intihar edeceğini belirtmesine *intihar tehdidi,* kurtarılmak için açık kapı bırakarak ölmeyi düşünmeyerek sathi intihar davranışlarına ise *göstermelik intihar girişimi* denilmektedir. Bazı durumlarda intihar düşüncesi olmadan yapılan göstermelik intihar girişimleri ve ölen kişinin haleti ruhiyesini anlamak amacıyla yapılan prova nitelikli fiillerin de intiharla sonuçlandığı görülmektedir. İntihar ve intihar edenler üzerinde araştırma yapan âlimler, intihar olgusunun felsefi, biyolojik, sosyolojik ve psikolojik pek çok sebepleri olduğunu savunmuşlardır. (http://www.intihar.de/frame.htm, erişim tarihi 18.02.2008)

Hangi sebeple olursa olsun, İslâm dini intihar etmeyi büyük günahlardan saymakta ve

şiddetle yasaklamaktadır. Kur'an-ı Kerîm'de *"Ey iman edenler, mallarınızı aranızda karşılıklı rıza ile gerçekleştirdiğiniz ticaret yolu hariç, batıl yollarla yemeyin. Ve kendinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir."* (Nisa, 4/29) buyrulmuştur. Aynı şekilde Kur'an'da haksız yere bir cana kıymış olanın bütün insanları öldürmüş gibi olacağı bildirilmektedir (Maide, 5/32).

Sahabeden Amr b. el-As (r.a), Zâtu's-Selâsil seferinde ihtilâm olmuş, hava çok soğuk olduğundan dolayı ölüm korkusundan dolayı su bulunmasına rağmen teyemmüm yaparak namaz kıldırmıştır. Bu olayı Hz. Peygamber'e iletirken, yukarıdaki ayete göre amel ettiğini söylemiş ve Peygamberimiz Amr'ın bu yaptığının doğru olduğunu onaylamıştır. (Ebu Dâvud, "Tahâre", 124; Ahmed b. Hanbel, IV,203). Aynı şekilde Peygam-

berimiz yedi helak edici günahın içerisinde bir cana kıymayı da saymıştır. (Buhârî, "Vesâyâ", 23, "Tıb", 45; Müslim, "İman", 144). Hayber Gazvesi sırasında büyük fedakârlıklar gösteren Kuzman adındaki birisi savaşta ağır bir yara almış ve bu ağır yaranın acısına dayanamayarak kılıcıyla intihar etmiş, Peygamberimiz de bu kişinin cehennemlik olduğunu bildirmiştir. (Buhârî, "Kader", 5, "Rikâk", 33, "Meğâzî", 38, "Cihâd", 77; Müslim, "Iman", 179)

İslâm teorik olarak intihar olgusunu kesin bir şekilde yasaklamış olsa bile çok nadiren pratik olarak çeşitli nedenlerle intihar eden insanlara Müslümanlar arasında rastlamak mümkündür. (Bkz. Franz Rosenthal, On Suicide in İslâm, Journal of the American Oriental Society, 1946, (66)3:239-259)

İntihar olgusu tövbesi mümkün olmayan tek günahtır. İster küçük ister büyük bütün günahlar için tövbe imkânı söz konusu olabilirken ölüm gerçekleştiği için intihar için herhangi bir tövbe imkânından bahsetmek mümkün değildir. Fakat intihar teşebbüsü için tövbe imkânı mevcuttur.

İslâm intiharı yasak kılmakla beraber intihar duygusu veya ona yakın bir haleti ruhiyede olan insanları da kendi başlarına bırakmamakta inanç esasları, muamelat ve diğer ilkeleri ile bu yoldaki insanlara çözüm

önerileri sunmaktadır. Kişi İslâm'ın inanç esasları, temel ilkeleri ve adalet anlayışını içselleştirip, yeniden bir değerlendirmeye tabi tuttuğunda hangi sebepten kaynaklanırsa kaynaklansın intihar düşüncesinden vazgeçebilecektir.

İslâm ise sadece belirlediği sosyal aktivite ve bağlarla intihara engel olmakla kalmayıp aynı zamanda temel öğretisi, inanç esasları, Müslüman'ın toplumsal ve sosyal bağlarını kuvvetlendirmesi gerektiğine yönelik uygulamalarıyla da böyle bir günaha sebebiyet vermemektedir. Çünkü insan hayatının değerli olarak algılanması ve ancak hayatı bağışlayan Allah'ın onu sonlandırabileceği inancı, bir düzlemde intihara karşı koruyucu bir işlev görmektedir.

Dini inanç ile intihar arasındaki ilişkide birçok teori geliştirilmiş ve birçok araştırma yapılmıştır. Bu teorilerde bazı araştırmacılar inancın intihar olayları üzerinde bir etkisi olmadığını, bazıları inancın intiharı teşvik ettiğini, bazıları da inancın intihara engel olduğunu savunmuşlardır. Fakat yapılan bütün alan araştırmaları ve istatistiklerde dini inancın intihara karşı bir engel oluşturduğu konusunda ortak bir kanaat ortaya çıkmaktadır. Dinin intiharı engelleyici bir unsur olduğu noktasında da bazı görüşler öne sürülmektedir. Buna göre din kişiyi sadece bu dünyadaki hayat ile sınır-

lamamakta bir şekilde ahiret boyutu ile insanı değerlendirmektedir. (Kemal Sayar, İntihar ve İnanç Sistemleri, http://www.kemalsayar.com/akademik/akademik5.asp, erişim tarihi:18.02.2008)

Dinler kişinin zihin dünyasında belirli bir maneviyat ve değerler dünyası inşa etmektedir. Söz konusu metafizik alan bu dünyadaki yaşanılan sıkıntılar için bir teselli, telkin ve ümit alanı olarak işlev görmektedir. Ayrıca bir dine mensup olan insanlarda dindaşlar vasıtasıyla belirli sosyal bağlar güçlenmekte bu da yalnızlıktan kaynaklanan intiharlara gidiş yolunu tıkamaktadır. Dinin bu özelliği en fazla şehirlerdeki insanlar üzerinde etkili olmaktadır.

İslâm tarihini göz önüne aldığımızda intihar vakalarının İslâm toplumunda çok istisnai bir hâl oluşturduğunu görmekteyiz. Bu duruma İslâm dininin teolojik öğretilerinin sade, anlaşılır, makul ve insanın doğal tabiatına uygun olmasının sebep olduğu söylenebilir. Birçok batılı araştırmacının vurguladığı gibi İslâm'ın çıkışından bugüne değin İslâm toplumlarındaki intihar olaylarının diğer dinlere mensup toplumlarda gerçekleşenlerden daha az olmasının sebeplerinden birisinin bu durum olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

İslâm âlimleri Müslüman olup da intihar eden kişinin imanlı olarak gidip gitmediğinin

bilinemeyeceğini, bu durumun Allah ile kul arasında olacağını, dolayısıyla intihar edenin cenaze namazının kılınacağını ve Müslüman mezarlığına defnedileceğini savunmuşlardır.

Günümüz gençliği arasında işsizlik sorununun yanı sıra, kuşak çatışması, karşılıksız aşklar, gelecekte idealine göre bir statüyü elde edemeyeceğine inanma ve kendisinin bir işe yaramayacağı kaygıları eşliğindeki duygular intihar olaylarına neden olabilmektedir.

III. Gençlik Sorunları ve İntihar

1. Bir Gençlik Sorunu Olarak Kuşak Çatışması

Gençlik başka bir ifadeyle özü itibariyle dünyaya farklı ve yeni bir şekilde bakabilmenin adıdır. Dinimiz açısından kişinin buluğ çağına erdikten sonra mükellef sayılması bu duruma işaret etmektedir. Buluğ çağına eren genç bir insan artık Allah'a, topluma ve kendine karşı sorumludur. Bu durumu bir bakıma kişinin kendi özgürlüğüne ermesi olarak telakki edebiliriz. Ailenin çocuklarına karşı bazı yükümlülükleri bulunmaktadır. Öncelikle bir aile çocuklarının rızıklarını temin edebilmeli, onların ilk eğitim ve öğretim tahsillerini yapmalarını sağlamalı ve onları toplumsal kötülüklerden uzak tutmalıdır.

Çocuklar sevgi ve merhametle büyütülmelidir. Zira küçük yaşlarda çocuğa gösterilecek şiddet ve haksızlığın aksi yöndeki ilk meyveleri gençlik dönemlerinde baş göstermeye başlayacaktır. Bu itibarla şiddetin hakim olduğu bir ailede yetişen çocuğun zihninde aile ortamı artık huzur bulunacak bir mekân olarak cazip gelmeyecek ve genç insan ruhunun aradığı huzuru başka mekân ve alışkanlıklarda arayacaktır.

İnsanlara ilk gençlik yıllarından itibaren verilecek Allah sevgisi, ibadet alışkanlığı, nefislerde

yerleştirilecek güzel ahlâkî davranış öbekleri genç insanın Hz. Muhammed'in övdüğü bir şekilde bu yıllarını geçirmesine sebep olacaktır. Güzel ahlâka sahip olan bir genç, gençlik sorunlarını aklı başında yaşamakla beraber kötümser düşüncelerin, çarpık akımların pençesine düşmeyecek, ayrıca intihara götüren bir sebep olarak olumsuz müptelalıklara bulaşmayacaktır.

2. Bir Gençlik Sorunu Olarak Psikolojik Vakalar

Her intihar olayı mutlaka bir psikolojik rahatsızlık ve psikiyatrik hastalıktan kaynaklanmamaktadır. Kişi ruh sağlığı yerinde olduğu halde aşırı bir hezeyanla intihara teşebbüs edebilmektedir. Gençlerin en fazla düştükleri psikolojik rahatsızlığın başında depresyon gelmektedir. Depresyon kişinin kendini mutsuz, huzursuz, değersiz, bitkin hissetmesi ve bu hisse bağlı olarak fiziksel belirtiler göstermesi demektir.

Genç insan bu dönemde huzursuz ve gergin, sinirlilik hali, kurallara uymama, baş ve karın ağrısından yakınma, özgüven eksikliği, ağlama, odasına kapanma, derslerinde başarısızlık sürecine girme, arkadaş ilişkilerini bozma gibi belirtiler gösterebilmektedir.

Depresyon göstergesi çocuk, genç ve yetişkinlerde farklılık arz etmektedir. Beden hastalıklarında olduğu gibi ruh hastalıklarında da erken tanı önemlidir. Bu nedenle bastırma, gözden kaçırma ve içe atmaktan ziyade uzman yardımı alınmalı, depresyona maruz kalan gençler profesyonel yardıma başvurmalı, başta anne baba olmak üzere gencin ilişkide olduğu diğer erişkinlerde bu süreçte çok dikkatli olmalıdır. Ayrıca bazı görev ve sorumluluk alanlarında

gencin üstüne çok gidilmemeli fakat tamamen de kontrol dışı bırakılmamalı ikisi arasında ince bir denge kurulmalıdır. Psikologlar depresyonun intihar riski yüksek olan psikolojik bir sorun olduğunu vurgulamaktadırlar.

Ergenlik dönemindeki insanlarda görülen sorunlardan birisinin de günlük hayattaki vesveseler olduğunu söyleyebiliriz. Uzun saatler üretken olmayan bir biçimde ödev yapan, yazdıklarını sürekli silip yeniden yazan, kelimelere, harflere, ayrıntılara takılmadan ödevlerini bitirmekte güçlük çeken çocuklar gibi yıkanır-

ken bol su ve sabun tüketen, tuvalet kâğıdını bol kullanan, yıkanmaktan kızarmış elleri olan, odalarına başkalarının girmesi ve eşyasını ellemeyi tolere edemeyen, bazı aktivitelerden kaçınmayı seçen gençlerdeki bu tür bozuklukları da vesvese olarak değerlendirmek gerekmektedir. Bu rahatsızlık belirtileri olduğu andan itibaren tedavi ettirilmeli, ilerlemesi önlenmeli ve intihar gibi ihtimallere mahal vermeden gencin dünyasından çıkarılmalıdır.

Gençlik döneminde toplumsal düzen, meslek seçimi, iş imkânları gibi sorunlar çözüm beklemektedir. Bu kez ise, ne olduğu ve toplumun kendisinden ne beklediği arasındaki çelişkili durumu yaşamak zorunda kalır. Bu çelişkiyi yaşayan bir genç her zaman toplumun beklentilerini reddetmeyebilir, kendi benliğini reddeder.

3. Bir Gençlik Sorunu Olarak Kaygı Psikolojisi

Gençlik sorunları arasında, öğrenci olmakla bağlantılı olan sorunları da saymak gerekmektedir. Ülkemizle bağlantılı olarak öğrenim başarısızlığı gençlik sorunlarıyla ilişkili intiharlarda önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu durum kaygı unsurunun gençlerin iç dünyalarında kökleşmesine ve kontrol dışına çıkmasına

sebep olmaktadır. Gelecek kaygısı her yönüyle gençliği kuşatmakta, gerek gencin kendi iç dünyasından kaynaklanan bir durumla gerekse aile, arkadaş ve çevrenin de baskısı ile bu kaygıyı gencin ruhunda daha da körüklemektedir. Kaygının psikolojik bir rahatsızlığa bunun akabinde de intihara kadar varan kişinin ruhundaki serüvenini en fazla kamçılayan unsur, gençlik döneminde yaşanılan sınavlar olmaktadır.

Özellikle lise ve üniversite sınavları gençlerin bu dönemlerini sıkıntı, kaygı ve heyecan içerisinde geçirmesine sebep olmaktadır. Bazı gençlerin üniversiteye giriş sınavlarında başarısız oldukları için intihar etmeyi düşündükleri,

kendi iç dünyalarında intihar planları yaptıkları ve nihayetinde intihara bizzat teşebbüs ettikleri görülmektedir. Aynı şekilde bazı gençler lise sıralarında çok mutlu yıllar geçirmesine karşın, gelecek kaygısı, iş sınavları, uyum sağlayamadıkları büyük şehirlerin kozmopolit yapısı ve üniversitenin kendine has niteliklerinden dolayı kampüs yıllarını elem ve acı içerisinde geçirebilmektedir. Buna paralel olarak üniversite bitirdikten sonra meslek yaşamına geçmek ülkemiz gençlerinin sorunlarından birini teşkil etmektedir.

Sınavlara ve geleceğe yönelik kaygı, endişe ve başarısızlık hissinin gencin nefsinde ve ruhunda kökleşmesinde aile, aile çevresi, arkadaşlık gurupları gibi etmenlerin de önemli etkisi olmaktadır. Gençleri bu tür bunalımlardan korumak için eğitimciler yeni yeni metotlar, teknikler ve programlar geliştirmektedirler. Unutmamalıdır ki bu tür sınavlarda en fazla kaygı duyan, en fazla endişe eden ve en fazla kendi kendine gerilim oluşturanlar değil, sınav konularının kapsamlarına göre bilgilerini ve pratik zekâsını geliştiren, kendi psikolojik olgunluğunu rehberlerin tavsiye ettikleri yönde geliştirenler başarılı olmaktadır. Ayrıca bu tür sınavlar sürecinde devamlı olarak Allah'a dua etmek, başarılı olunması için kendisine

kolaylık sağlamasını Yüce Mevla'dan dilemek huzurlu çalışma ortamını sağlayan bir başka sebeptir. Bu süreçte İslâm'daki tevekkül inancının ilkelerinin de göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Yani çalışıp çabaladıktan sonra dahi eğer amaçlara ulaşılamamışsa gerisini Allah'ın takdirine bırakmak gerekmektedir. Çünkü ilk planda hayır görünen bazı şeylerde şer, şer görünen bazı durumlarda da hayır vardır. Bu durumu zamana yaymak en makul yoldur. Bir başarısızlık durumunda aile, okul ve gencin bağlantılı olduğu diğer çevrelerin gence yönelik tepkisi de önemlidir.

Unutulmamalıdır ki, baskı, aşağılama, küçümseme ve değer vermeme bazen en sevdiğimiz varlıkların anlamsız bunalımlara düşmesine ve hayattan kopmasına sebep olmaktadır. Bu tür durumlarda kişi zihninin dizginlerini ele geçirerek onun kendisini yıpratmasına izin vermemeli, olumlu düşünce ve başka amaçlarla yeni yoğunlaşma alanları tespit edebilmelidir. Gelecekten koparak geçmişin başarı ve başarısızlıklarına odaklanmış ve yoğunlaşmış bir zihin devamlı kişinin geleceğinden çalmaktadır. Hayatta başarılı olan güçlü kişiler geçmişin en olumsuz durumunu bile yaşanılmış bir tecrübe olarak kodlayarak onun üstüne yeni şeyler koymuş bir şekilde bu olumsuz durumları yenmiş-

lerdir. Dolayısıyla güçlü ve özgür irade yaşam savaşında her zaman her türlü kuşatılmışlığının üstesinden gelebilecek kapasitede olmalıdır. Bu kapasite akıl sağlığı olan herkeste mevcuttur. Bu süreç boyunca İlahi Yaratan'ın rahmetine sığınarak yeni rızık kapıları, yeni zihni açılımlar ve tevekkül anlayışı ile kişinin manevî ve maddî dünyasını zenginleştirecektir.

4. Bir Gençlik Sorunu Olarak İletişim Mekanizmaları

İçinde bulunduğumuz iletişim çağı, oyun ve eğlence araçlarının insan hayatına hükmettiği bir dönemdir. İletişim mekanizmaları insan zihnine her türlü eğlence, oyun, alışkanlık gibi unsurları aşılamakta, özellikle sinema filmleri, müzik, radyo, video oyunları, bilgisayar, internet gibi eğlencelerle birlikte beraber sanal hayat bazen gerçek hayatın yerine geçebilmektedir. Çeşitli oyunlar, sanal kahramanlar, alternatif sanal çevreler, sanal komşular özellikle genç insanları dünyanın her yerindeki düşünce, anlayış, fikir, doktrin, akım, yaşam biçimleri gibi birçok farklı eğilimle baş başa bırakmaktadır.

Ayrıca gerçek hayatta yaşanılması mümkün olmayan sanal fanteziler, gençleri gerçek hayattan koparmakta, zihinlerini körelterek âdeta bir

işgal bombardımanına tutmaktadır. Bu baskıların altında ezilen genç beyin ise özgünlüğünü, yeteneklerini ve yaratılışına uygun olan doğallığını yitirmekte sanal âlem ile gerçek âlem arasında savrulmalar yaşamaktadır. Bunun akabinde içine çökmüş bir beyin, gençliğin dinamizmini kurutarak okul, aile ve toplum yaşamında başarısız olmasına sebep olmaktadır. Böylelikle hayat ile ölüm arasında intihara elverişli bir insan prototipi ortaya çıkmaktadır.

Gençlerimizin sanal âlemi bilgi amaçlı, ölçülü eğlence ve hikmet sevgisi arayışı açısından

kullanmaları daha makuldür. Fakat bu ilkelerin önüne geçerek insan hayatını işgal edebilen sanal âlem; insanın bilgi dünyasında bir bulanıklığa, zihninde bir kirlenmeye sebebiyet vermektedir. Bu durum meslek seçimi aşamasındaki gence olumsuz sonuçlar vermekte, öğrenim açısından zaman kaybına sebep olmaktadır. Ergenlik çağında sanal kahraman, hikâye, sinema ve diğer eğlence türlerine özenen bazı gençlerin intihar düşüncesine kaydıkları ve teşebbüs ettikleri gözlemlenmektedir.

İlahî takdirin çizgisi ışığında hayatın dizginlerini elinde tutan genç insan sanal âlemin bu tür kötülüklerinin farkında olabilmeli, gençlik döneminin en önemli sermayesi olan zamanını kendi yararına sarf edecek bilinçte olacaktır.

5. Bazı Kötümser (Pesimist), Karamsar Akımlar, Müptelalıklar ve Gençlik

Gençlik insanın zihnini, eylemlerini ve hayat tarzını her türden düşünceye açtığı ve bu düşüncelerden etkilendiği bir dönemdir. Medya, sinema, müzik gibi iletişim mekanizmaları gençler üzerinde önemli etkiye sahip olmaktadır. Günümüzde gençliğin iletişim araçları vasıtasıyla çeşitli kültür, hayat tarzı, moda, ilkel ve modern kült ve modern hurafelerle karşı karşıya geldiklerini söyleyebilmek mümkündür.

Bu dünyadaki hayatın kötü olduğu, asıl varlığın ölümle başlayacağı, insanın bu dünyada sürgün olduğu dolayısıyla gerçek hayata ulaşmak için bir an önce insanın kendi bedenini ortadan kaldırması gerektiği şeklinde görüşler serdeden bazı kötümser ve karamsar felsefi akımların listesini antik Yunan'dan günümüzün modern dönemine kadar uzatmak mümkündür. İntiharın felsefi sebebi olarak tanımlayacağımız bu görüşler insanın yaratılış gayeleriyle çelişmekte ve dinimizin temel ilke ve inançlarına uymamaktadır. Fakat bu akımların görüşleri çeşitli şekillere bürünerek özellikle iletişim araçlarının fonksiyonu sebebiyle yaygınlık kazanmaktadır.

Günümüzdeki bazı gençler benimsediği müzik tarzının ve akımının üzerinden bütün hayat tarzını şekillendirmeye çalışmakta, aile, toplum ve arkadaşlarıyla ilişkilerini bu açıdan belirlemektedir.

Ayrıca bugün extasy, kokain, esrar, eroin kullanma gibi bir gencin hayatını tamamen mahvedecek faaliyetlerin yerleri, arka sokaklar, yeraltı eğlence mekânları, batakhaneler, okul etrafına odaklanan esrarengiz albenili mekânlar olmaktadır. Hayatın daha eşiğinde oldukları, geçmişlerinde bu türden bir tecrübe yaşamadıkları için bu tür mekânlar gençler için çekici

gelebilmektedir. Ülkemizde genç intiharlarının bir kısmını da anılan müptelalıklar ve alışkanlıklar oluşturmaktadır. Örneğin bir genç kız tıp fakültesinde okurken, bu tür alışkanlıklara kendini kaptırdığı için damarına fazla miktarda eroin vererek intihar edebilmektedir. Bu tür müptelalıkların süreçsel bir şekilde ilerlediği, insan bedeninin en hafifinden en sertine kadar kademeli olarak bu alışkanlıkları istediği uzmanlar tarafından bildirilmektedir.

Genç insan böyle mekânlardan uzak durmalı, eğer bir şekilde bu tür müptelalıkları deneme durumu olmuşsa hemen tıbbi yardım almalıdır. Çünkü "Zararın neresinden dönülürse kârdır!" hesabı en fazla bu alanda geçerli bir husustur. Aksi durumda uyuşturucu müptelalığı ölüme kadar gitmektedir. Ayrıca bu sürecin getirdiği nöbetler dolayısıyla çeşitli ızdıraplar ve neticede intiharlar yaşanmaktadır.

6. Bir Gençlik Sorunu Olarak Kumar

Kumar oynamak dinimizce haram kılınmıştır. Bunun çeşitli hikmetleri vardır. Başlangıçta sadece basit bir şekilde para kazanma yöntemi olarak kendini göstermekte ve zihinlerde bir iknaya sebep olmakla beraber kumar gençlerin harçlıklarını yutmakta, ocakları söndürmekte, meslekleri yok etmekte ve kişide hem zihnî hem de maddî olarak kapanması güç yaralar açmaktadır.

Kumar müptelalığına düşmüş bir genç insan artık zihnini toparlayamamakta, devamlı kaybetmenin getirdiği gerilimle bazen intiharı düşünmektedir. Çünkü kumar emekle ve alın teri ile uzun yıllardır biriktirilen kazançları çok kısa bir süre içerisinde yutmaktadır.

Kumar oynayan kişi başlangıçta kazanacağına yüzde yüz emin olmaktadır. Ancak belirli bir süre geçtikten sonra kendisinde kumar müptelalığını artık içselleştirdiği için yeni oyunda mutlaka kazanacağına dair bir his ve tutku oluşmaktadır. Ruhunda kumar müptelalığı ve tutkusu yerleşmiş olan kişi, bir keresinde kazanmış olsa bile içindeki tutkuları dizginleyemeyeceği için kazandığı bu parayı tekrar kumar yolunda kaybedecektir.

Fakat ne kadar bu yola girse hep zararlı çıkmaktadır. Kişi daha önceleri kumar araç, gereç ve oyunlarına makul, sağlıklı ve ölçülü bakabilirken işin içine girdikçe bu özelliklerini de kaybetmekte dolayısıyla batağın içerisine daha fazla batmaktadır. Halk arasında "kumardan kim zengin olmuş" gibi sözler bu durumun psikolojisini en güzel şekilde yansıtmaktadır.

Kumar tutkusuna bulaşmış bir genç insanın bir uzmana başvurması, işlediği günahlardan dolayı Allah'a tövbe etmesi gerekmektedir. "Çok kaybettim; kaybettiğimi ancak kumarla

tekrar kazanırım." gibi bir düşünce kişiye birşey kazandırmayacağı gibi aksine sürekli ondan götürecektir.

7. Fuhuş ve Gençlik

Fuhuş ve bununla bağlantılı çarpık ilişkiler ülkemizde gençlik sorunları açısından önemli bir konudur. Akıl baliğ olmakla mükellef olarak kabul edilen bir gencin İslâm ahlâkının yüceliğini kendisine rehber edinmesi gerekmektedir. Bu tür günahların bir kez işlenmesi kişinin aile, okul ve toplum nezdinde kötü bir duruma düşmesine sebep olmaktadır. Müslüman genç nazik bir hâl içerisinde bulunduğu bu dönemde iffetini korumalı, Kuran'ın çağrısına kulak verip fuhuştan uzak durarak ona yaklaşmamalı, nefsini dizginlemek için Peygamberimizin tavsiyesine de uyarak zaman zaman oruç tutmayı tercih etmelidir.

Bir şekilde nefsinin isteklerine ve şeytanın vesveselerine uyarak bu günahları işlemiş olan gençlerimiz de bir an önce Allah'a tövbe etmelidir.

8. Gençlik ve Umutsuz Aşk

Aşık olmak gençliğin en olağan durumlarından birisi olarak kabul edilmektedir. Bazı insanların tabiatları gereği bu insanlık hâlini çok yo-

ğun olarak bazılarının da sathi olarak yaşadıkları araştırmacılarca kabul edilmektedir. Tarih boyunca karşı cinse gösterdiği aşkına karşılık bulmadığı için intihar eden insanlarla karşılaşmak mümkündür.

Dinimize göre Allah'ın niteliklerinden birisi de onun *cemal* sahibi, yani güzel olmasıdır. Tasavvuf düşüncesinde yeryüzündeki güzelliklerin kaynağının Allah olduğu vurgulanmaktadır.

Bazı durumlarda zaman her şeyin ilacı olabilmektedir. Aşk yüzünden intihar edenler eğer üç beş yıl daha bu durumu ertelemiş olsalardı yaptıkları hareketin ne kadar saçma olduğunu kendileri de kabul etmiş olabileceklerdi. Bir şekilde yoğun bir şekilde karşı cinse aşk duyan gençlerin Mevlana, Yunus Emre ve Şeyh Galip gibi bu alanda en güzel mısraları yazan İslâm düşünürlerini okumaları, iç dünyalarında bir huzurun olmasını sağlayabilecek, onları insanî aşkın alanından ilahî aşkın doyumsuzluğuna ulaştırabilecektir. Mevlana bir aşkın ancak başka bir aşkla giderilebileceğini söylemekle aslında hayatın bu alanda çoğul imkânlar sunan yapısına dikkat çekmektedir.

IV. Gençlik Sorunları ve İntihar Bağlamında İslâm'ın İlkeleri

1. Gençlik Sorunları ve Allah İnancı

İslâm, Allah'a inanmayı inanç esaslarının en önemlisi olarak telakki etmektedir. Allah Kuran'da bir kişinin bilinçli bir şekilde kendi canına kıymasını ve kendisini öldürmesini yasaklamıştır. Allah her şeyi bilen, gören ve işitendir. Allah'ın adaleti bu dünyadaki hayatın her alanını kapsamaktadır. Bu dünyada adaletsizlik olarak icra edilen şeyler sadece insanlığın imtihanının bir neticesidir. Allah bir vakte kadar

tihanının bir neticesidir. Allah bir vakte kadar farklı tercihler arasında insanları özgür bırakmış ve yaptıklarından dolayı da sorumlu tutmuştur. Allah en zor zamanlarında merhamet ve rahmeti ile kişinin yanındadır. O insana şahdamarından bile daha yakındır. Allah Kur'an-ı Kerim'de *"Bana dua edin, size karşılık vereyim"* diye buyurmaktadır (Bakara, 2/186). Aynı şekilde hadis-i kutside "kendisine karşı bir adım atana on adım atılacağını" beyan etmektedir.

Dolayısıyla Allah'a inanan bir genç, gençlik sorunları diye andığımız sorunlara bir şekilde düşmüş olsa dahi O'na sığınmalı, af dilemeli ve tevekkül etmelidir.

Dünya hayatı Kuran'ın deyişi ile bir oyun ve eğlenceden ibaret, aynı zamanda kullar için bir imtihan yeridir. Kul bu imtihanı bütün günahlarda olduğu gibi intihar düşüncesi ve eylemi ile de vermektedir. Fakat diğer günahlarda bir şekilde tövbe etmek mümkün iken intihar gerçekleştikten sonra tekrar Allah'a ellerini açıp af dileyemeyecektir. Bu nedenle intihar etmeyi düşünen kişi işleyeceği bu günahın diğer günahlar gibi olmayacağını, hayatını bir şekilde devam ettirdiği müddetçe Allah'ın kendisine yeni yeni rızık kapıları, zihni açılımlar, dünyada ve ahirette güzellikler ve mutluluklar verebileceğini unutmamalıdır.

Unutulmamalıdır ki dünyanın en dramatik konumunda olan insan için bile Allah ona şah damarından daha yakındır.

Ayrıca Allah bir insana bu dünyada çekemeyeceği kadar yük ve sorumluluk yüklememiştir. (Bkz. Bakara, 2/286) Dolayısı ile genç insan başına gelen dramatik ve ağır insani olayların Allah'ın bir takdiri olduğunu kabul etmeli, bu yolda başta uzmanlar olmak üzere sorunlarını anlayacak insanlara ulaşmaya çalışmalı, Yaratan'ının hep yanında olduğunu, ona karşı sorumlu olduğunu ve onun rahmetinin her yeri kuşattığını bilmelidir. Allah kulunun en öfkeli, en isyankâr, en karamsar, en kötümser olduğu zamanda bile yanındadır.

"Bir genç insan "şayet kazanamazsam geleceğim mahvolur, arkadaşlarım, annem babam ne der" diye sınav kaygısı taşıyarak gerilimli dönemler yaşamakta, başka bir genç aşık olduğu ve çok sevdiği karşı cinsten arkadaşı başka birini tercih etti diye geceleri aşk acıları ile kıvranmakta, başka bir genç kurulu düzenlerin kendi dünyasından çok uzak olduğunu ve kendisine hayat hakkı tanımadığı düşüncesiyle özlemini kurduğu ütopik düzeni düşlemekte, başka bir genç işlediği bir günahın ortaya çıkma ihtimaline karşı ailesinin ve toplumun tepkisini düşlediğinde kahrolmakta, başka bir genç peşine takıldığı çarpık

akımın kendini çektiği cazibe ile geleneksel bütün kurumlara karşı koymakta, başka bir genç anne ve babası son günlerde üzerlerine çok geldiği için bütün mutluluğunun çalınmış olduğunu düşünerek odasına kapanmakta, başka bir genç bütün zamanını ve harçlığını kumara kaptırdığı için sancılar yaşamakta, başka bir genç damarına giren şırınganın kendisini nereye sürüklediğini

düşündükçe hayat kendisine dar gelmekte, başka bir genç üniversite bitirmesine rağmen uzun yıllar işsiz kalmanın sıkıntıları ile boğuşmakta, başka bir genç akranları maddî imkânlarla gelecekleri çok parlak olmasına rağmen fakirlikten dolayı kendi geleceğinin karanlıkta olduğunu tasavvur etmekte böylelikle büyük bir umutsuzluğa kapılmaktadır."

Bütün bu durumları yaşayan gençler bilmelidir ki kendi sorunlarını en iyi bilen ve onlara yardımcı olacak en ilk ve en son varlık Allah'dır. Gençlik sorunları ve acıları içerisinde kıvranan bir kişi, umutları için Allah'a dua ve günahları için tövbe etmeli, işlediği günahlardan bir an önce vazgeçmeli, yeni imkânlar için Allah'ın kendisine şahdamarından daha yakın olduğunu, her şeyi bilip, görüp ve işittiğini unutmamalıdır.

Sonuç olarak, Allah bir şekilde gençlik sorunlarına düçar olmuş herkesin sahibidir ve yanındadır.

2. Gençlik Sorunları ve Ahiret İnancı

İnsanlardan kaynaklanan sebeplerden dolayı çok küçük sosyal birimlerden bütün dünyayı kapsayacak genel toplumlara kadar insanlar arasında çeşitli adaletsizliğin ve haksızlığın vuku

bulması dünya tarihi boyunca devam eden ve edecek olan bir husustur.

Dinimizde bu dünyada zerre kadar iyilik yapanın ahirette mükâfatının, zerre kadar da kötülük yapanın cezasının verileceği açık bir şekilde bildirilmekte, aynı şekilde dünya hayatının ahiretin tarlası olduğu bu dünyada ne ekilirse onun biçileceği vurgulanmaktadır.

Genç insan şunu unutmamalıdır ki dünyadaki bütün bu faaliyetler ağında şahit olduğu adaletsizlik, haksızlık ve her tür olumsuz davranışların sahipleri ahirette Allah'ın huzuruna çıkacak ve yaptıklarının karşılıklarını görecektir. Allah Kur'an'da apaçık ve net bir şekilde bu adalet terazisinin kurulacağını ifade etmekte ve dünya hayatında bu şekilde bozgunculuk çıkaranların hesabını kendisinin göreceğini beyan buyurmaktadır.

Anılan olumsuz durumlara sürüklenen genç insan Allah'ın kendisine çizdiği doğru yoldan ayrılmamalı, buluğ çağına erdiğinden dolayı yaptıklarından artık dünyada özgür ve Allah karşısında sorumlu olduğunu unutmamalıdır. Kendisine karşı gösterilen bu haksızlıkları Allah'a havale etmelidir. Ayrıca kişi eğer bu dünyada güzel bir hayat yaşarsa ahirette mutlu olabilecektir. Bunun için bir sınavı kaybetmenin getirdiği acı, fakirlik, işsizlik gibi durumlar

bu dünyanın kendisine özgü geçici durumlardır. Kişi ahiretteki mutluluk adına tabii ki bu dünyada da çok çalışmakla beraber bazı sıkıntılara katlanmalı, Allah'ın takdir ettiği ve kullar için açtığı imkânlara güvenerek hayat mücadelesini sonuna kadar sürdürmelidir. İntihar etmek aslında müstakbel imkân, rahmet ve rızık kapılarından kaçış demektir. Kur'an'a göre önemli olan bu dünyadaki geçici mutluluklar değil, dünya hayatında verilen sınavın kazanılması ile asıl ebedi olarak gerçekleşecek ahiret saadetine ulaşmaktır. Genç yaşta intihar etmek aslında bütün bu mutluluk ve bireysel kurtuluş imkânlarından kaçmak demektir.

3. Gençlik Sorunları ve Tövbe

Tövbe işlenilen bir günahtan dolayı pişman olduğuna ve bir daha işlemeyeceğine dair Allah'a söz vermek demektir. Tövbenin kabul şartları konusunda İslâm âlimleri bazı kıstaslar belirlemişler, özellikle tövbenin samimi ve içten bir şekilde yapılmasının gerekli olduğunu vurgulamışlardır. İslâm dininde Allah ile kulun arasına hiçbir güç girmemekte, ayrıca Allah'a dua, tövbe etme gibi konularda bu tür aracılara imkân tanınmamaktadır.

Bazı durumlarda tövbe, gençlik acıları ve sorunlarından kaynaklanan bazı intiharların

oluşmasına engel olabilmektedir. Çünkü gençlik döneminde yapılan günahların bir daha affolunmayacağı, insanın ömrünün sonuna kadar bu günahlarla kalacağı gibi bazı yanlış anlamalar mevcut olabilmektedir. Allah tövbe kapılarını sonuna kadar açık tutmuş, Kuran'da bir günaha yönelik ceza verileceği yönündeki sözlerden hemen sonra içten bir şekilde Allah'a yönelenlerin tövbelerinin kabul edileceği açıklanmıştır. (Bkz. Nisa, 4/17; En'am, 6/54; Zümer 39/53; Tahrim 66/8)

Genç insanın içki, kumar, zina, uyuşturucu gibi dinimizce büyük günahlar olarak telakki edilen günahlara bulaşmaması gerekmektedir. Eğer genç insan hataya düşmüş ve şeytanın vesvesesine uyarak bu günahlara bulaşmışsa bir an önce Allah'a tövbe etmeli, onun cezasından yine O'na sığınmalıdır. Aksi durumda Allah korusun ömür boyunca bu günahlardan kendini alamayabilecektir.

Kimi zaman kiş işlemiş olduğu günahtan dolayı ebedi olarak kendisinin affedilemeyeceğini düşünerek bazen dinden diyanetten soğumakta, eskiden yaptığı bazı güzel alışkanlıkları da terk etmekte ve intihar etmeyi tasavvur edebilmektedir. Fakat dinimize göre böyle bir düşünce yanlıştır. Çünkü kişi hangi günahı işlerse işlesin tövbe kapısı ona açıktır. Fakat "daha sonra

tövbe ederim" düşüncesi ile günah işlemenin de Allah ile kul arasında yanlış bir tutum olduğu unutulmamalıdır.

4. Gençlik Sorunları ve Tevekkül

Tevekkül; bir kişinin bir şeyi başarmak veya yapmak için elinden gelen her şeyi yapması, bütün tedbirlerini alması, sonucunu ise Allah'a bırakması demektir.

Gençlik sorunları ile bağlantılı olarak ele aldığımızda tevekkül anlayışının gençlik döneminde ortaya çıkan birçok kaygıya da engel oluşturacağı görülmektedir. Andığımız şekilde gençlik dönemi bir çok açıdan kişinin bazı konularda kaygılar duyduğu, bu kaygıların kendi bünyesinde olumsuz davranışlara sebebiyet verdiği ve bu kaygılar yüzünden intihara bulaştığı görülmektedir. Örneğin genç insan geleceğini ve gelecekteki mesleğini seçmek için bir sınava girecektir. Bu sınava hazırlık dönemi yılları kapsamaktadır. Kişinin uygun metot ve önerilerin eşliğinde makul bir çalışma programını takip etmesi gerekmektedir. Fakat bu süreç boyunca programlı çalışmasını ihmal ederek "Ne olacak benim geleceğim?", "Acaba sınavı kaybedersem ne olur?", "Anne babam ve arkadaş çevremde bu durum nasıl karşılanır?" diye devamlı kendisini kaygılarla beslemesi, onu bir bunalıma sürükleyecek ve programlı çalışma tarzı alt üst olabilecektir. Bu durumda mümkün olduğu ve uzmanların tavsiye ettiği şekilde amaca yoğunlaşılmalı, bunun saplantılı bir şekilde yersiz kaygılara yol açmasına sebebiyet verilmemelidir.

Tevekkül anlayışı kendisinde yerleşmiş olan bir genç insan, bu tür durumlarda çalışma programını belirler, uygun metotları uygular, amacı

hafife almadan disiplinli bir şekilde çalışmasına devam eder ve akabinde de işi Allah'a bırakır. Çünkü bazı durumlarda bütün uygun metotlar, disiplinli çalışma programları ve her türlü mekanizmalarla bir işe ve amaca yoğunlaşılsa bile bazen o işte başarısız olunmakta ve amaca ulaşılamamaktadır. Tevekkül inancına sahip olan birisi bu durumda "Ben elimden gelen her şeyi yaptım, uygun metotları denedim, disiplinli bir şekilde çalışmalarıma devam ettim dolayısıyla bütün tedbirleri aldım gerisini Allah'a bıraktım,

demek ki Allah bu şekilde takdir etmiş." diyebilmelidir.

Tevekkül, kişinin yeni amaç, imkân ve açılımlara yoğunlaşmasına yol açmakta, hayatın daha makul gerekçelerle ve Allah'la bağları koparmadan devam etmesine sebep olmaktadır.

5. Gençlik Sorunları ve Sabır

Sabır ilk başlangıçta gençler tarafından fazla riayet edilmeyen, onlara itici gelen bir husus olarak kabul edilmektedir. Ancak gençler sabrederek bir işi başardıklarında bu durumun hayat mücadelesinde ne kadar önemli olduğunu göreceklerdir.

Sabır aslında intihar potansiyeli taşıyan birçok problem için birebir ilaç görevini görmektedir.

Sabır kesinlikle bazı olaylar karşısında pişkinlik ve tembellik hallerine girerek, hayatta olan bütün haksızlıkları meşru görmek demek değildir.

Sabır; üzüntü, başa gelen sıkıntı ve belalar karşısında direnç gösterme, olumsuzlukları olumlu kılmak için gösterilen metanet, Allah'ın inayeti ile kişinin kalbinde yer tutan sükunet ve dayanma kuvvetidir. Dolayısıyla sabır kişiyi hayattan soğutan bir unsur değil hayata bağla-

yan bir ilkedir. Aynı zamanda sabır bir problem karşısında o problemin çözümüne giden yolda kendimize zaman tanımaktır.

Kur'an-ı Kerim, Hz. Eyüp peygamberden bir sabır abidesi olarak bahsetmektedir. Hz. Eyüp düçar olduğu amansız acılara Allah'ın inayetinin geleceği zamana kadar sabretmiş, Allah da ona bu sabrın mükâfatını vermiştir.

Sonuç

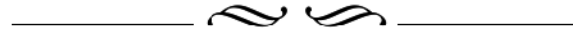
Hayatın her safhasının kendine has nitelikleri, problemleri, sorunları ve güzellikleri vardır. Yüce dinimiz İslâm, hayatımızın her dönemini bizim için güzelleştirecek ilkelere ve rehberliğe sahiptir. Gençlik döneminin de kendine has birçok nitelikleri ve sorunları vardır. Müslüman bir genç gençlik döneminin her aşamasında Peygamberimiz Hz. Muhammed'in örnek yaşantısını kendisine rehber olarak belirleyip, onun güzel ahlâkını edinmelidir.

İslâm'ın Allah, ahiret ve kader inancı, aynı şekilde tevekkül ve tövbe ilkeleri, zorluklara direnme ve bu bağlamda sabır anlayışı gençlik sorunları ile bağlantılı olarak gerçekleşen intiharları engelleyecek, bu dünyadaki mümkün güzelliklere ve ahiret mutluluğuna imkân kapılarını aralayacaktır.

İslâm'a göre varlığımızı bize emanet eden Allah'tır. Bedenimiz de Allah'ın bize verdiği bir emanettir. Bu bedeni O'nun belirlediği vakte kadar korumak da her insan için büyük bir sorumluluktur.

Allah Kur'an'da kişinin kendisini kasıtlı bir şekilde öldürmesini yasaklamıştır. İslâm âlimleri intihar eden Müslüman kişinin imanlı mı yoksa imansız mı olduğu konusunun Allah ile kulu

arasında olduğunu ifade etmişler, bu nedenle intihar edenin cenaze namazının kılınacağını ve Müslüman mezarlığına defnedileceğini bildirmişlerdir.

BUNLARI OKUDUNUZ MU?

SORUNLARIMIZ - SORUMLULUKLARIMIZ SERİSİ

1• *İnsan Hakları* / Dr. Burhan ERKUŞ

2• *Şiddet ve Çocuklarımız* / Elif ARSLAN

3• *Toplum Yetimleri: Sokak Çocukları* / Dr. Havva SULA

4• *Değişen Dünyada Kadın* / Dr. Hafsa FİDAN

5• *Aile Huzuru* / Dr. Zekiye DEMİR

6• *Gençlik Sorunları ve İntihar* / Dr. Şenol KORKUT

7• *Yaşlılara Saygı* / Lamia LEVENT

8• *Toplumsal Emanet: Engelliler* / Doç. Dr. İsmail KARAGÖZ

9• *Din, Anarşi ve Terör* / Dr. Yaşar YİĞİT

10• *Çevre Bilinci* / Ayla ABAK

11• *21. Yüzyıl Türkiye'sinde Hurafeler* / Dr. Kıyasettin KOÇOĞLU

12• *Tüketim Ahlâkı ve İsraf* / Dr. Muhlis AKAR

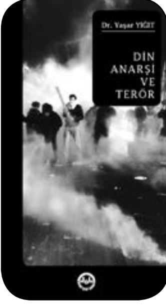
13• *İş ve Ticaret Ahlâkı* / Dr. Muhlis AKAR

14• *Sahtecilik* / Dr. Bahattin AKBAŞ

15• *Oynarken Tükenmek: Kumar* / Ayşenur ÇALIKÇI

16• *Madde Bağımlılığı* / Dr. Ömer MENEKŞE

BUNLARI OKUDUNUZ MU?

DİN, ANARŞİ ve TERÖR

Dr. Yaşar YİĞİT

Ne İslâm ne de diğer dinler şiddeti ve terörü teşvik etmez. Başka bir deyimler, insan, kâinat ve çevre saygısını esas alan din; terör kargaşa ve anarşinin her çeşidine karşıdır.

Sorumluluğunun bilincinde olan, gönül safiyetini korumuş insanlar; terör, şiddet ve vahşetin kurbanının kimliğine ve gerçekleştiği coğrafyaya bakmaksızın, aslında erdemin, barışın ve hoşgörünün mağlup olduğunu çaresizlik içinde iliklerine kadar hissetmektedir.

AİLE HUZURU

Dr. Zekiye DEMİR

Ailenin korunması, bireysel ve toplumsal huzurun temininde büyük rol oynar. Huzurlu bireylerden oluşan aileler, huzurlu toplum meydana getirir. Bu yüzden ailede huzur, ailenin birliği ve devamının ön şartıdır. Huzurlu olmayan bireylerden sağlıklı bir aile, dolayısıyla sağlıklı bir toplum kurulamaz.

MADDE BAĞIMLILIĞI

Dr. Ömer MENEKŞE

Her geçen gün hızla artan madde bağımlılığı, yalnızca madde kullanan bireyi değil, o bireyin içinde doğduğu aileyi, ailenin parçası olduğu toplumu ve giderek insanlık âlemini de etkiler hâle gelmiştir. Ayrıca bu maddelere başlama yaşı da giderek düşmüş, hatta ilköğretim çağındaki çocuklara kadar inmiştir. Sorun çok derin, acı ve yıkıcıdır.